
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Dedikasjon. — Det pavelige hyrdeembede. — Pius XI. kroning i St. Peters Kirke. — Det ufeilbare pavedømme. — I Peterskirken. — Den evige stad. — Rom som storby. — Pius P. P. XI. Personlige inntrykk. — Pave Pius XI. Biografi. — Pave Pius XI. — Forsoningen mellem Mussolini og Paven.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Pontifici Maximo

Pio XI

universali Patri ac Magistro

annum a sacro inito principatu decimum

glorioso auspicanti

«St. Olav» has paginas humillime dedicat.

* * *

Det pavelige hyrdeembede.

Som Kirkens synlige overhode er Paven ikke alene innehaver av den høieste læremyndighet, men også forvalter av det øverste hyrdeembede. Som sådan har han myndighet over hele den universelle Kirke, og har til oppgave å lede de troende på Frelsens vei ved å advare dem mot farer som truer dem under livets vandring og ved å opmuntre dem til å kjempe Troens gode strid. Selv om Paven overdrar ledelsen av de lokale kirker, det vil si bispedømmer, vikariater og andre kirkedistrikter, til biskopene eller tilsvarende selvstendige overhyrder, så har dog Paven primat eller overhøyhet over dem

alene som hyrde. Den får nu ingen annen biskop enn Jesus Kristus og eders kjærlighet,» skriver han i sitt brev til kirken i Rom.

Ifølge vår katolske tro har Pavens øverste hyrde-myndighet sin opprinnelse i Herrens innstiftelse av dette hyrdeembede, som Han overdrog til apostlen Petrus: «Vokt mine lam, vokt mine får.»*). Petri etterfølgere har så, den ene etter den annen, overtatt dette embede og av dem er det blitt forvaltet inntil denne dag.

Hyrdeembedet er ikke det samme som det ufeilbare læreembede, selv om begge forvaltes av Paven og de

Den eukaristiske prosesjon på Peters-plassen (25. juli 1925).

alle. Således optrer han som den felles overhyrde for hele Kirken, når han utsender sine rundskrivelser om spørsmål eller begivenheter av stor betydning. Under tiden utøver han sin hyrdemyndighet over en begrenset del av Kirken ved å gi direktiver til et enkelt lands bispedømmer eller til et bispedømme alene.

I Oldkirken har man klare vidnesbyrd om at Roms biskop har hatt hyrdemyndighet langt utover Roms grenser. Således gir biskop Clemens av Rom henimot slutten av det første århundre anvisninger til kirken i Korinth. Og i begynnelsen av det annet århundre ser vi Ignatius, biskop av Antiokia i Syrien, da han som fange blir ført bort fra sin bispestol, anbefale sin hjord i Antiokia til kirken i Rom. «Ihukom i eders bønner kirken i Syrien, som siden min avreise har Gud

således kan fremtre som et hele. Pave Pius XI har under en tale for nogen år siden tydelig skjelnet mellom disse to embeder. «På den ene side har man Paven når han taler ex cathedra for som Kirkens øverste lærer ufeilbart å fastslå Kirkens lære på et eller annet punkt, noget som nødvendigvis kun vil inntreffe meget sjelden,» uttalte Paven; «på den annen side har man Paven i utøvelsen av en rekke handlinger som angår Kirkens daglige ledelse.»

Men hvad enten Paven optrer som Kirkens ufeilbare lærer eller som den øverste hyrde, så er det klart for enhver katolikk at hans ord er avgjørende og bindende. Som hyrde gir han de anvisninger og befalinger han

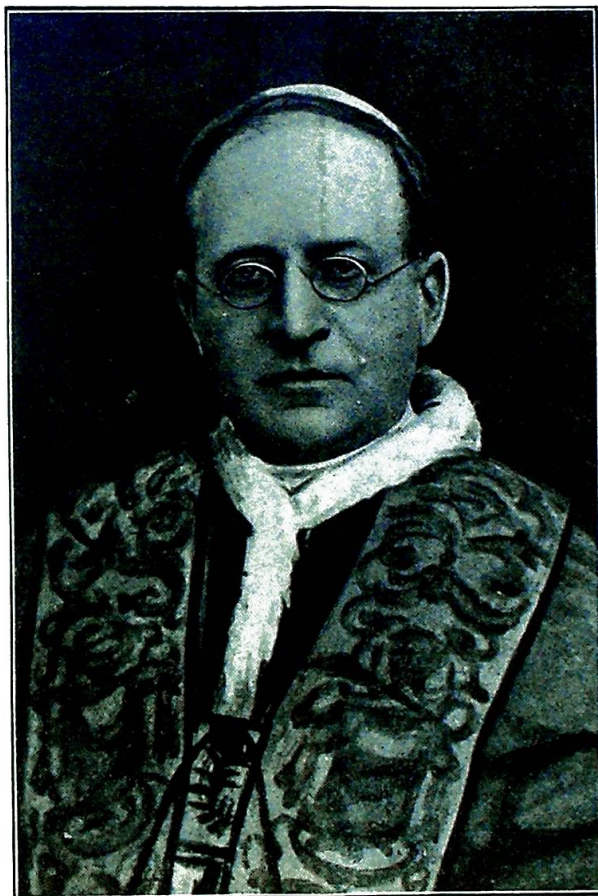
*) Joh. 21, 15—17.

finner nødvendige eller tjenlige for å lede den ham betrodde hjord mot det evige liv. Skjønt disse hans befalinger ikke må opfattes som ufeilbare, så er det vår plikt å bøie oss for ham som sitter inne med den hyrde-myndighet Kristus overgav til Petrus. Paven har ansvaret for hele Kirkens ledelse og vi farer ikke vill, når vi lytter til hans hyrderøst og følger hans bud og råd.

Pave Pius XI har ofte lagt for dagen at han fullt ut erkjenner hvilket veldig ansvar som er lagt på hans skuldre i og med den store myndighet han har fått over sine medmennesker. Han er sig klart bevisst at hans embede er til for å tjene. Vi må også forstå at den tittel han bærer: *Guds tjeneres tjener* gir uttrykk for

en stor realitet. Det er for Kirkens skyld, for sjelenes skyld at han må bære det store ansvar og forkynne Guds ord med den myndighet som Herren har utstyrt Petri hyrdeembede med. Derfor skulde vi ofte be for den hellige Fader, be som Kirken gjør det: «Herre, du som er alle de troendes hyrde og fører, se i nåde til din tjener *Pius*, som du har stillet som hyrde i spissen for din Kirke. Gi ham å tjene det gode ved sitt eksempel og sitt ord, forat han med den hjord som er blitt ham anbetrodd, må nå frem til det evige liv.»

Henrik Irgens,
Apostolisk Administrator.

Første billede av Paven, tatt etter pavevalget.

Pius Papa XI.

PIUS XI. KRONING I ST. PETERS KIRKE

ET 10-ÅRS MINNE

I Rom den 12. februar 1922 kl. 7 om morgenen. Trafikken er som om det allerede var full dag. Mindre og større grupper av seminarister klædt i brokete farver, festklædte italienere og italienerinner, biler og «carozze» møtes allevegne fra og strømmen går i én retning, mot Roms hjerte, mot Peterskirken, hvor den nye Paves kroning skal finne sted idag. Petersplassen er allerede sort av folk og en del av den er besatt av italienske soldater, som bevokter de solide «staketter», anbrakte for å holde selve opgangen til Basilikaen fri. Menneskestrømmen utløses gjennom to forholdsvis smale munninger. Er man en gang sluppet derigjennom, så er den første trengsel forbi, og man kan gå helt fritt inn i Peterskirkens veldige forrum, hvor man ellers pleier å vente for å avkjøle sig litt før man går inn i den kolde basilika. Idag tenker man ikke på det. Det gjelder å få den best mulige plass i Kirkens indre, hvor pavelige gardister og schweizere og gendarmen holder størstedelen av midtgangen op til konfesjonen og plassen foran høialteret fri. Idag lar man sig heller ikke overvelde av basilikaens dimensjoner — selv kirkens rike festskrud mister sin ellers så uimotstålig fengslende makt. Alles tanker er koncentrert om å erobre en god plass.

Klokken er blitt halv åtte — klokken ni begynner høitideligheten. Utenfor stakettene er omtrent halvparten av rummet allerede optatt av en tett menneskemasse — fra den ene skyver man sig langs en annen inntil man er nådd til det punkt i mengden hvor all «fremgang» eller rettere sagt all bevegelse er umuliggjort. Her står man så tett oppakket at det tar tid før man kan få frem sitt lommeturkle for å tørke svettregnen, som i kolde dråper fra hodet risler nedover ens hele kropp. Snart finnes der ikke lengere en tør tråd i klærne. Her er man bokstavelig perset sammen som vindruer i en tønne, og for mange blir denne høispennings utholdelig. I min nærmeste omgivelse besvimer tre damer og to herrer på mindre enn en halv time, og enda er der en full time til ceremonien begynner. Min hatt har metamorfosert sig til en stor rund skive, den ene snipp etter den annen ser jeg krumme sig for tilsist å synke avmektig sammen om sin herres hals!

Quousque tandem? Hvor lenge ennu? — Alle folkeslag, alle sprog er her representert! Mens tiden går virker kupelens mektige linjer, hele interiørets kolossale pro-

porsjoner og høitidens festskrud sterkere og sterkere: alt — statuer, søiler, mosaiker — er hevet over hver kritikk. Hundrevis av store elektriske lysekroner henger som guirlander ned fra taket og sender sitt skarpe lys over de romerske patricier og de pavelige uniformer. Det eneste som bryter stemningen er de røde «kluter» som fra svimlende høider faller ned langs de blanke, glimrende marmorsøiler. Det er en utålelig arrogans av et stykke stoff overfor det edle massive marmor. Men det er nu en gang tradisjon og et festens tegn, et høitidstegn.

Klokken er ni. Hele det umåtelige rum er som et hav av mennesker med en fri zone for den pavelige prosesjon. Spenningen blir intensere. Hvert øieblikk kan man få høre sølvtrumpetene utslynge sine rene, kraftige toner over de titusener, som er samlet i kristenhetens største tempel, for å melde Pavens komme. Det er næsten utrolig at det kan herske en så relativ stillhet i dette menneskehav. Er det forventningens eller rummets press, som har lagt sig over denne uoverskuelige mengde?

Da — fullstendig stillhet. Fra loggiaen inni kirken, høit over hovedinngangen lyder de første trompetstøt — tonene er fulle og rene, de tiltar i kraft, ruller frem over mengden og stiger op til kjempekupelens høieste punkt, for å bli sendt ned igjen med ennu større kraft, ennu fullere og klarere. De fengsler de tusener mennesker under sig som ingen annen musikk kan fengsle. Neppe er de siste toner forstummet før prosesjonen kommer inn. Kraftige schweizerskikkelse i sine pittoreske drakter åpner den imponerende kortége. En lang hvit rekke av seminarister og ordensfolk følger. Det sikstinske kor løfter med sine herlige polyfoniske sanger av de store gamle mestre hele synet op til det eteriske. Det er både en farve- og tonefest, en fest for øre og øiet. Det er en gradvis stigning i praktens utfoldelse. Bak seminarister og ordensfolk og det sikstinske kor følger den stolte pavelige nobelgarde, «i camerieri di cappa e spada», Malthesridderne og ridderne av den hellige grav — alle som tatt ut av et middelaldersk eventyr. Så kommer Biskoppene og Kardinalkollegiet — ærverdige, fyrstelige skikkelser, de fleste høie og noen bøiet under sin alders og sitt ansvars byrde. De to siste, de eldste i det hellige kollegium, kardinalene Vannutelli og Merry del Val, er de reneste herskertyper som man kan tenke sig. De

rager et hode op over de andre, og Kardinal Vannutelli nekter å bøie sig for sin høie alders krav — til tross for sine 92 år er han som en av St. Peterskirkenes mektige søiler — sterk og kraftig. Bjørnson skal en gang ha sagt om Kardinalkollegiet at der ikke fantes et eneste dumt ansikt blandt dem — og med disse ord har han formet det uttrykk, som straks slår den opmerksomme tilskuer.

Nu kommer Paven selv. Neppe har folket fått det første glimt av ham, så går det som en uhyre bølge gjennom menneskehavet, og ropet «Viva il Papa» forplanter sig over hele kirkerummet. Blek troner Kristi

kjærlige hyldest til en far de er stolt av! De gir sin kjærlighet som erstatning for verdens hat.

Langsamt skrider prosesjonen fremad mot høialteret. Etter at bussolantene har satt «sedia gestatoria» på marmorgulvet, går Paven til tronen som er anbragt til venstre for høialteret. Han tar de kostbare messeparantere på og den egentlige gudstjeneste begynner. Musikkens sprog fengsler igjen oss alle. Den forteller om en annen, en høiere verden, den fører oss for et øieblikk bort fra jorden. Da lyder et militært kommando-ord fra en av nobelgardens høieste offiserer. Man hører samtidig geværenes og sablenes drønn på

Pave Pius XI's kroning.

Den nyvalgte Pave velsigner folkemengden fra St. Peterskirkenes yttre balkong.

Stedfortreder på den høie «sedia gestatoria», båret av rødklædte «bussolanti». Man føler at all den praktutfoldelse som omgir hans person, ikke er utsprunget av hans egen vilje, men skyldes folket, som krever at den høieste verdighet på jorden også skal være forbundet med den største prakt. Majestetisk faller den hvite, pavelige korkåpe ned fra Pius XI.s skuldre over den gylne trone. Tiaraen kroner ennå ikke hans hode. De herlige, hvite «flabelli» som bæres ved siden av tronen, gir synet et helt orientalsk og fantastisk preg. Paven velsigner uavladelig mengden. Hver gang han løfter sin hånd ser man ringens diamant lyse. Av og til hviler hånden mot hans bryst. Da er det som om hele verdens byrde tynger på denne hvite skikkelse.

De troendes hyldest bølger mot ham — som barns

gulvet. Det er tegnet at konsekrasjonen nærmer sig. Atter fullstendig stilhet — en overnaturlig stilhet. Med det samme at Paven hever den lille hvite hostie mot mengden for å velsigne den, lyder igjen de herlige toner fra sølvtrumpetene på loggiaen bak i basilikaen. Helligere øieblikk kan man vanskelig tenke sig her på jorden. Det er det skjønneste av det skjønneste, det mest ubeskrivelige av det ubeskrivelige. De mektige lysstråler som fra kuppelens høide sendes ned på alteret, gir det hele sceneri en drømmeaktig og næsten uvirkelig karakter.

Men denne løftende, himmelske stund varer ikke lenge. Den samme militære kommando som bebudet oss begivenhetens høidepunkt, kaller oss nu igjen tilbake til jorden. Messen fortsetter. Paven synger

«Pater noster qui es in cælis» med dypt beveget, men kraftig og vellydende stemme.

Så, efter det siste Evangelium, finner selve kroningen sted. Igjen bestiger Paven «la sedia gestatoria» som nu av «bussolantene» settes ned like foran konfesjonen, omtrent midt i basilikaen. Ved siden av Paven sees kardinal Vannutellis høie skikkelse. Han synger bønnen for Paven. Dypt beveget og med skjelvende hender setter derpå kardinal Billot tiaraen på på Pavens hode, og den lydløse stillhet avløses plutselig av en stormende begeistring, som umulig lar sig beskrive! Man hører forskjellige rop: «Viva il Papa» (Leve Paven), «Viva il Papa Re» (Leve Paven — Konge), «Viva il Papa italiano» (Leve den italienske Pave).

Tilbakeveien til Vatikanet er et sant triumftog, jubelen tar ikke slutt. — Men de 50.000 mennesker som befinner sig i kirken er ikke de eneste som ønsker å bringe den ny-kronede Pave sin varmeste hyldest. Også hele Petersplassen er blitt til et bølgende menneskehav, som ikke vil falle til ro før også de har sett Paven og mottatt hans velsignelse. Og Paven vil ikke skuffe sitt folks forventninger. Nogen minutter senere viser han sig på den store loggia utenfor Peterskirken, like over hovedinngangen. Han bærer tiaraen og fol-

kets takknemlighet og begeistring er grenseløs. Tre ganger velsigner han med omfavnende gestus de hundretusen — så strekker han begge sine armer mot oss alle, som om han vilde omfavne alle — det var Hyrdens hilsen til sin uoverskuelige hjord.

Pavekronen, Pavetronen . . . hvilke tegn på en overmenneskelig, en guddommelig virkelighet! Inntil tiden ende vil denne trone ikke vakle . . . Kristi ord er evighetsord: «Du er Petrus . . . på dig vil jeg bygge min Kirke . . . jeg skal være med dig inntil verdens ende.» Ingen annen keiser eller konge kan sies å ha Kristus som sin trones direkte grunnlegger og ophavsmann, og derfor er alle andre konge- og keisertroner bunnet til tiden og forgår med tiden, mens Pavetronen vil forbli urokkelig. Likesom den en gang seiret over det stolteste rike som historien kjenner til: Det romerske imperium, og på dets ruiner bygget Vatikanet, således vil den også trosse den anti-religiøse storm som den dag idag herjer hele verden. Søker man å berøve denne trone sin materielle storhet og glans, vokser dens åndelige rikdom og storhet så meget desto mer. Og denne makt vil engang bli den avgjørende for hele menneskeheten!

Det ufeilbare pavedømme.

Av A. J. Lutz, prest i Dominikanerordenen.

Den ufeilbare læremyndighet som paven eier i sin egenkap av Kirkens overhode, er for oss katolikker en av de mangfoldige måter på hvilken Jesus oppfyller sitt løfte om «å være med oss alle dager inntil verdens ende» (Math. 28. 20). Jesus er ett med sin Kirke. Han ber med den, lider i den, seirer i den; Han er den organiserende kraft som gjør den til et samfund. Han er også den ufeilbare lærer som i Kirken forkynner den guddommelige sannhet. Under sin synlige vandring på jorden utøvte Jesus sitt hverv som lærer, idet Han åpenlyst talte i synagogen eller på berget eller ved sjøens strand eller i templet. Nu da Jesus ikke lenger i synlig skikkelse bor iblandt oss, mens Hans Kirke fremdeles er et synlig samfund på jorden, taler Han til oss gjennom et organ. Dette er Petrus og hans etterfølgere på den romerske bispestol, Paven, hvad enten han fungerer som leder av et almindelig kirkemøte eller taler «ex cathédra», for å forkynne en tros-

sannhet for hele Kirken. Optreder Paven i sin egenkap som Kristi stedfortreder, så uttaler han altså ikke sin egen mening, men Jesu mening; og han uttaler den ikke bare som en teolog, hvis lærdom alene går i borgen for at hans ord fortolker Guds ord, men som et organ i Jesu tjeneste, utrustet med Jesu egen autoritet, hjulpet av Jesu egen Ånd. «Den Helligånd og vi har besluttet» lød den formel med hvilken den første pave innledet en offisiell avgjørelse (Apostl. Gjern. 15. 28). Den samme Helligånd taler gjennom alle andre paver, når de hever sin røst for å forklare og forsvare Jesu åpenbaring.

Denne påstand synes uhyrlig i mange protestanters øine. Og dog er det den enkleste og rimeligste sak i verden, dersom man tror på en åpenbaring fra Gud. Åpenbaringen er guddommelig sannhet, vår sjels dyrebare lys, men uendelig høiere enn vår naturlige fatteevne. Hvem forvisser oss om at vi eier den uforfalsket,

at de som lærer oss den eller vi selv ikke grumser den himmelske sannhets rene flod med menneskelige påfund? Se engang hvad der blir av de store filosofers tankesystemer. Tyve, tredve år etter sin død er de revet i filler — optreder der under deres navn lærdommer som de ikke vilde ha vedkjent sig; selv deres mest trofaste disipler er ofte i tvil om mesterens mening. Og dog dreier det sig kun om en menneskelig sannhet, d. v. s. en sannhet som ligger på samme plan som vårt eget tankeliv. Hvad vilde der skje med Evangeliet og dets hellige mysterier og dets overjordiske visdom, dersom de blev overlatt til menneskene uten nogen

umulig kan ta feil. Den Helligånd skal være alle troende bibelleseres umiddelbare tolk. Men denne mening svarer ikke til virkeligheten. Vi katolikker vet nok av erfaring at der utgår fra Evangeliet en kraft som griper hjertet. Jesu Ånd ånder oss imøte når vi med andakt åpner de hellige bøker. Men vi vet også, både av vår egen erfaring og av menneskehetens omkring oss, at denne kraft ikke gjør oss ufeilbare. Hvis protestantene har et så ufeilbart klarsyn, hvorledes kan det da skje, at de innbyrdes er så uenige om Evangeliets innhold? Kan Gud motsi sig selv? Hvorledes kommer den ene til å oppfatte Evangeliet som en bok med dog-

Statue av Pius XI i det ambrosianske bibliotek i Milano.

makt som verner om deres renhet? Etter en halv generasjon vilde der ikke være annet igjen av Jesu åpenbaring enn et vrengebillede.

Hvem er den makt som verner om åpenbarings renhet? Gud alene. Der finnes bare en Intelligens som er jevnbyrdig med den guddommelige sannhet. Gud selv. Vil Gud at vi skal eie Hans ord uforfalsket, så må Han selv sørge for det. Han kunde gjøre det på den måte at alle kristne fikk av Ham et personlig overnaturlig klarsyn, som satte dem i stand til å skjelne mellom den åpenbarte sannhet og menneskelige meninger. Gud kunde gjøre det, men det er et faktum, at Han ikke valgte denne vei.

Mange protestanter påstår imidlertid allikevel at Han har valgt den. Evangeliet skal utstråle et så klart lys og gi den troende sjel et så sikkert instinkt, at den

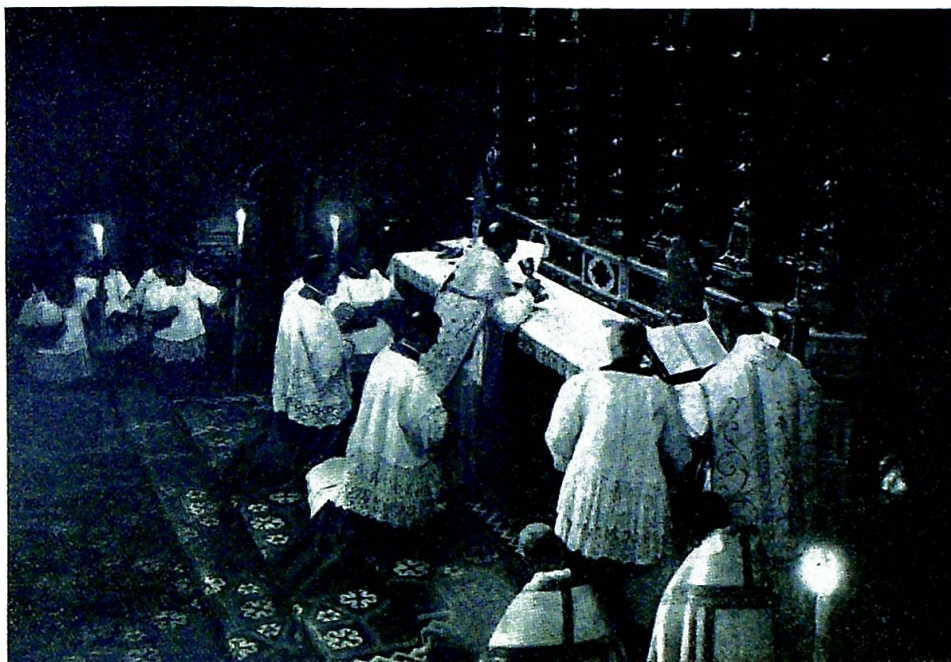
matisk innhold, mens den annen velger og vraker blandt disse dogmer, en tredje betrakter det bare som en vakker preken om kjærlighet, en fjerde som en samling av myther? «Fordi de ikke tror.» Vel; men utstråler Evangeliet en så himmelsk klarhet, så skulde det vel også makte å overvinne tvil og fristelser til vantro. Jeg hørte forleden en meget from og bibeltroende protestant kalle det Gamle Testamente for en umoralsk bok. Skulde den Helligånd, som tolker Evangeliet for de troende, ikke på samme tid gi dem den riktige forståelse av den gamle pakts bøker, og forby så utilbørlige anskuelse, etterdi det Gamle Testamente er innledningen til det nye og bærer det på sett og vis i sig i form av antydninger og «skygger av de kommende goder»? (Hebr. 10. 1). Vi katolikker tror på en personlig inspirasjon fra den Helligånd. Vi påstår

at hele vårt religiøse liv bundet i den Helligånds iboen i sjelen. Men så langt som til å gjøre oss ufeilbare går Hans virken ikke.

Og det er heller ikke nødvendig. Ti Jesus har på en annen måte sørget for at vi får en absolutt trygghet angående Åpenbaringens sanne mening. Han valgte den vei å gjøre sin egen ufeilbare forkynnelse til en varig institusjon; Han gav oss en læremyndighet som taler på Hans vegne og med Hans egen ufeilbare autoritet. Han bygget sin Kirke på en urokkelig klippe (Math. 16). Han bad for Petrus — og Petrus lever alltid i sine

være uklare angående idéer og inntrykk som dog blev undfanget i vår egen sjel; eller vi er i tvil med hensyn til den formulering, den åpenbarte sannhet skal få i vårt fattige sprog, når det gjelder å forsvare den mot en vantro videnskap. Derfor må der finnes et organ i den kirkelige organisme som utøver denne livsfunksjon å gi oss klarhet, å gjøre oss trygge mot våre egne illusjoner, å vise oss grensen mellom det guddommelige og det menneskelige i vårt sjelsliv.

Fra protestantisk hold blir læremyndighetens virken ofte betegnet som noget mekanisk, noget som ligger

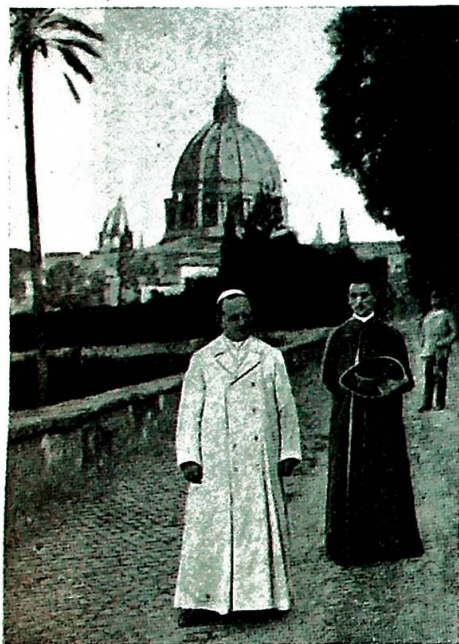

Pave Pius XI ved alteret i det sikstinske kapell.

etterfølgere — «forat din tro ikke skal svikte; og når du engang omvender dig, da styrk dine brødre» (Luk. 22. 32). Denne institusjon gir oss en likeså stor sikkerhet som den personlige ufeilbarhet vilde ha gitt oss, og på samme tid står den i en mere harmonisk overensstemmelse med kristendommens natur som et samfund. Den er et organ i en organisme. Den er den livsfunksjon gjennom hvilken Kirken får en avgjort klar bevissthet om den åpenbarte sannhet, som Gud har nedlagt i den. Kirken eier den nok, denne sannhet fra Gud om Gud; Kirken, altså ikke bare hierarkiet, men hele Kirken, du og jeg og alle kristne eier den som vår eiendom og lever vårt religiøse liv ut fra den. Men vi er ofte nok uklare over de himmelske realiteter Evangeliet innebærer, likesom vi kan

utenfor det organiske liv som forbinder oss med Kristus. Som om hodets funksjon i organismen var noget mekanisk! Som om den tenkende hjerne, som klarer, sikter, ordner våre inntrykk og gir oss den fulle bevissthet om hvad vi bærer i oss av verdifulle idéer, lå utenfor menneskets levende organisme. Naturligvis er det umulig å opfatte læremyndigheten som en organisk livsfunksjon, så lenge man ingen forståelse har for det kristne liv som samfundsliv. Men hvor hårdnakket man enn holder på sitt individualistiske syn på kristendommen, i hele det Nye Testamente trer den oss i møte som et samfundsliv, som et felles liv i Kristus. Vi er ikke ett med hverandre i første rekke fordi vi slutter os sammen, men vi slutter oss sammen fordi vi er ett, fordi vi lever et felles liv, fra den dag vi blev lemmer

på Kristi legeme; «for vi er jo alle døpt med en ånd til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere, enten vi er trelle eller fri; og vi har alle fått en ånd å drikke». (I. Kor. 12. 13). Således blir Kirken en levende organisme med den Helligånd som iboende sjel; derfor har Kirken så mange organer og så mange livsfunksjoner som er nødvendige til at Jesu liv kan utfolde sig fullt og mere virksomt i alle retninger. «Det er forskjell på nådegaver, men ånden er den samme; og det er forskjell på tjenester, men Herren er den samme; og det er forskjell på kraftige virkninger; men

Paven i Vatikanets haver.

Gud er den samme, som virker alt i alle» (I. Kor. 12, 4—6). En av disse livsfunksjoner, eller tjenester i Kirken, er nettop den ufeilbare læremyndighet.

Det er derfor uten spor av grunn at protestantiske teologer kaller vår lydighet mot Paven for «åndstyranne». Med en kjent forfatter skjelner de mellom «autoritetens religioner og Åndens religioner»*) Åndens religioner skal være de protestantiske; autoritetens religion skal i første rekke være den katolske. Å la en autoritet råde over oss skal nok være nødvendig, efter den nevnte forfatter, dersom man holder på dogmer. Men ved å underkaste oss en autoritet skal vi ha utestengt Ånden. Derfor skal vi heller gi avkall

*) Auguste Sabatier: «Les religions d'autorité et les religions de l'esprit».

på dogmene enn å holde på autoriteten, som hindrer Åndens inspirasjon.

Dette er et svært overfladisk syn. Den katolske religion er både Åndens og autoritetens religion. Den er autoritetens religion fordi den er Åndens religion, og den er Åndens religion fordi den er autoritetens religion. Livet i Ånden og lydighet under den katolske autoritet er ikke to motsatte ting; de har tvertom det samme opphav: Den Helligånd. Den Helligånd er kilden til sjelens indre liv, fordi den er kjærlighet; «Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved den Helligånd som blev oss gitt» (Rom. 5. 5). Men den samme Helligånd er også opphav til disiplin, lydighet, orden hos alle kristne og opphav til den veiledende autoritet fra myndighetens side. En herlig scene i Evangeliet bekrefter dette. Da Jesus efter sin opstandelse vilde på ny stadfeste den fullmakt Han hadde gitt Petrus, spurte Han tre ganger: «Simon, elsker du mig?» «Ja, Herre, du vet at jeg elsker Dig,» svarte Petrus tre ganger. «Røkt mine lam, røkt mine får,» sa Jesus (Joh. 21). Petrus får myndigheten, fordi han elsker. Kjærligheten, d. v. s. den Helligånd, som i alle kristnes hjerter fremkaller troen og lydigheten, er også den makt som skaper den bærende og ordnende funksjon i autoritetens høieste organ.

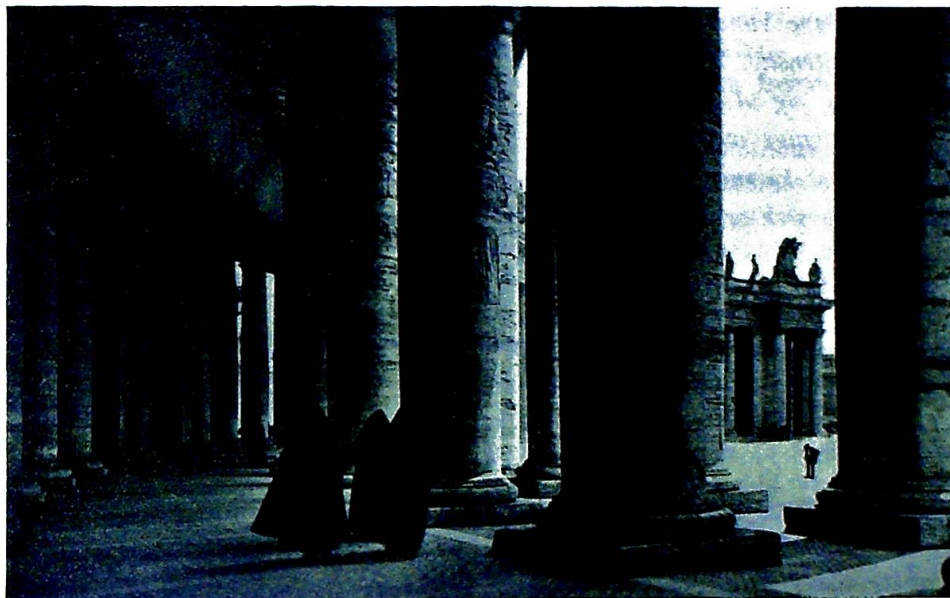
Det er så sant at den personlige åndelighet og den katolske autoritet har begge to sitt utspring i den Helligånd, som Jesus stadig sender sin Kirke, at de som forkaster autoriteten, på samme tid mister den personlige inspirasjon. De mente å forkaste noget menneskelig, da de gjorde opprør mot Paven. Nei, de forkastet den Helligånd. Og idet de forkastet den Helligånd i autoritetens skikkelse, mistet de også det ekte åndelige liv i Gud, den sanne mystikk, den sanne og rene begeistrings glød. Slik skjedde det på den ene side at deres dogmer blev til forstenede formler, som virker likesom fremmedlegemer i deres religiøse organisme; og på den annen side at deres mystikk taper sig i sekterisk åndsforlatt svermeri; mens i den katolske Kirke både dogmet blir levende og livgivende sannhet, og mystikken blir klar og edel åndelighet.

Fordi det ufeilbare pavedømme er en organisk livsfunksjon, som besjeles av den Helligånd, utøver det sin misjon med en så beundringsverdig sikkerhet. Der fantes dårlige paver; men ikke en eneste sviakt sin oppgave som Kirkens lærer ved å fremsette eller ved å tåle lærdommer, som er imot Guds åpenbaring. *)

*) De bemerkninger protestantiske historikere reiser mot paven Liberius og Honorius er uholdbare.

Fra det evige Rom og i bevissthet om å sitte inne med Jesu egen autoritet, uten å ense overfladiske tidsstrømninger eller verdens hån, med blikket festet på Guds rike og på menneskehetens evige, dyrebare felleseiendom, Evangeliet, uttaler dette pavedømme sitt «anathema», sitt majestetiske Nei! mot vranglærene, mot umoralen, mot den falske mystikk og mot den Kristus-fiendtlige filosofis pretensiøse fattigdom; og sitt majestetiske Ja! til Åpenbaringsens mysterier. De lydige hører således likesom fra Jesu munn sannheten i dens helhet. De op-

rørske er bornerte ånder — ikke bornertene enn vi, men de elsker sin bornerthet, murer sig inn i sitt jeg, forkaster den velsignede makt, som i Jesu navn hever oss over vårt jeks trange grenser, og mottar således ikke mere av Jesu Evangelium enn deres egen ånd kan rumme, og det er ikke meget. Den ufeilbare læremyndighet alene er jevnbyrdig med Åpenbaringen, fordi den er Jesu egen myndighet — i menneskelig skikkelse vel, men er ikke også «Ordet blitt kjødt?»

Kolonnade på Petersplassen.

I Peterskirken.

Av A. MUNCH.

*Evighetens ånde følbar svever
gjennom disse buers gylne rum,
øiet svimler, tanken stille bever,
bønnen løfter sig fra læben stum; —
høit fra hvelvingen en vårlig mildhet
vifter om den trette pilgrims kinn,
ene i den høitidsfulle stillhet
reddes han for sine egne trinn.*

*Vandrer op ad gulvets glatte plater
lenge, før han kommer altret nær —
hilses av pillarer og arkader,
av de hvite billedstøtters hær,
vandrer langsomt dit, hvor fjernt han skimter
målet, hvor han legge skal sin stav —
der, hvor lamperaden evig glimter
om apostelfyrstens marmorgrav.*

Se, nu står han der. Han ydmyg kneler
foran lampene ved altrets fot,
stille andakt på hans panne dveler
gyder over ham sin varme flod.
Tillitsfullt opløfter han sitt øie
mot den hvalte kuppels fjerne blå
til den gylne innskrift i det høie:
«Du er klippen, som jeg bygger på!»

Til de lyse billeder derunder
lader han sitt hjertes ønsker ty,
lægefred for sjelens dype vunder
daler derfra som en aftensky.
Tanken klar og kraftig sig utspenner
ved å måle denne hvelvings makt —
håpet ingen vaklen mere kjenner,
her dets bygning jo av sten er lagt.

Hvorav kommer det, at denne himmel,
her av mennesker på jorden satt,
virker dypere enn stjerners vrimmel
oppe fra uendelighetens natt?
Hvor kan sådan lav, uthulet tue,
sanket sammen her ved jordens orm,
heve sjelen mer enn luftens bue,
denne evighetens kuppelform?

O, ti mennesket vil alltid skape
sig sin himmel her på jorden selv!
I det evige hans tanker tape
sig som bølgene i Lethes elv.
Hvor han ingen grenser mer kan finne,
kan hans ånd ei heller nå til Gud:
Sjelen kan en himmel slutte inne,
men den kan ei fylle himlen ut.

Laterankontrakten, 11. februar 1929. Mussolini leser det historiske dokument for Kardinal Gasparri.

Den evige stad.

Et intervju med universitetsstipendiat H. P. L'Orange.

Meget apropos lykkes det oss å fange inn den til tross for sine unge år dog meget kjente norske arkeolog, magister H. P. L'Orange, som i en årrekke har opholdt sig i Rom, beskjeftiget med utgravningene der. Vi ber ham fortelle litt om dette som supplement til professor Michels artikel i «Hochland», som vi også bringer i dette nummer av «St. Olav». Men — —

«De er vel klar over at det kun kan bli meget aforistisk? Emnet er kolossalt og umulig å putte i det nøtteskal som et intervju er!»

«Selvfølgelig! La oss imidlertid forsøke å få noget inn i nøtteskalen om den særlige charme ved det arkeologiske arbeid i Rom. Hvori består den?»

Magister H. P. L'Orange.

«Den ligger i den historiske linje! Denne er på kunstens område klarere og mer sammenhengende i Rom enn noget annet sted. En oldkirkelig eller middelaldersk basilika formidler som ingen annen stemningen fra den antikke basilika. Vi føler den antikke klassiske rumopfatning leve i St. Maria Maggiore f. eks. og ser, hvorledes renessansens kirkepalasser utvikler sig bruddløst fra den middelalderske rumfølelse, som igjen viser tilbake på oldkirken. Intet sted oppleves det arkitektoniske *rum* så antikt som i Rom; de

sterke utslagskurver som middelalderens og renessansens arkitekturutvikling viser i Nord- og Vest-Europa ved de forskjellige epokers overganger er i Rom langt mindre fremtredende. Linjen er kontinuerlig ubrudt i Rom.»

«Gjelder det også billedkunsten?»

«Se på billedet av denne Kristus-statue! Kan De se, hvor den bærer preget av antikens formfølelse; hvorledes egentlig bare blikket, uttrykket, taler et nytt sprog. Også her er linjen klar.»

«Er det lett for en fremmed arkeolog å få arbeide i Rom?»

«Mot mig har autoritetenes imøtekommenhet vært storslagen. Da jeg således skulde studere Konstantinbuen blev der stillet en brandbil til min disposisjon for at jeg kunde komme op til topps.»

«Er det den italienske stat eller pavestaten som driver med utgravningene?»

«Begge. Der er et utmerket samarbeid. Pavestatens arkeologer, som teller så kjente navn som msgn. Wilpert, arbeider selvfølgelig meget med utgravningene i katakombene, og der er fornylig opprettet en hel liten perle av et museum ved Via Appia med funnene fra Prestatokatakombene — blandt annet en praktsarkofag, som tydelig har vært en keisers, men som man merkeligvis fant i katakomben. Hvorledes den er kommet der er ikke godt å slutte sig til — mulig har den runnet en keiser som i all hemmelighet var kristen — mulig har den stått i et tempel ovenover og er styrtet ned ved et ulykkestilfelle. Men enestående deilig er den!»

«Har De noget «rart» med hjem?»

«Fire antikke skulpturer som tilhører Nasjonalgalleriet og Nansenfondet.»

«Kan De fortelle litt om den italienske stats utgravninger?»

«Bak dem ligger den moderne nasjonalisme — minnene fra Roms storhetstid skal være nærværende for folket den dag idag — skal dominere bybilledet. Det er et helt nytt trekk i Roms ærverdige ansikt. Hele Rom er i støpeskjeen — og etterhvert som reguleringen skrider frem blir oldtiden mer og mer akcentuert. Vi får ganske visst et moderne tidssvarende Rom med brede nye trafikkarer, hvor der før var gammel usund falleferdig bebyggelse — men inn i dette billed glider

antikkens og oldkristenhetens monumentale minner harmonisk og inspirerende. Mussolini har sagt han vil frigjøre den gamle eks stamme for det som står i lyset for den — de gamle kristelige minnesmerker, akkurat som Keisertorvene, Kapitol o. s. v., skal ha en plass i solen, og jeg tror han holder sitt ord.»

«Studerer der mange fremmede arkeologer i Rom nu for tiden?»

«Ja, stadig mange, — men de økonomiske forhold verden over er så slette, at det går ut over det videnskapelige arbeid også på dette felt.»

Til sist overlater den elskverdige magister «St. Olav» noen bilder av sin rikholdige samling, som vi i et annet nummer skal ha den glede å presentere for våre lesere.

E.

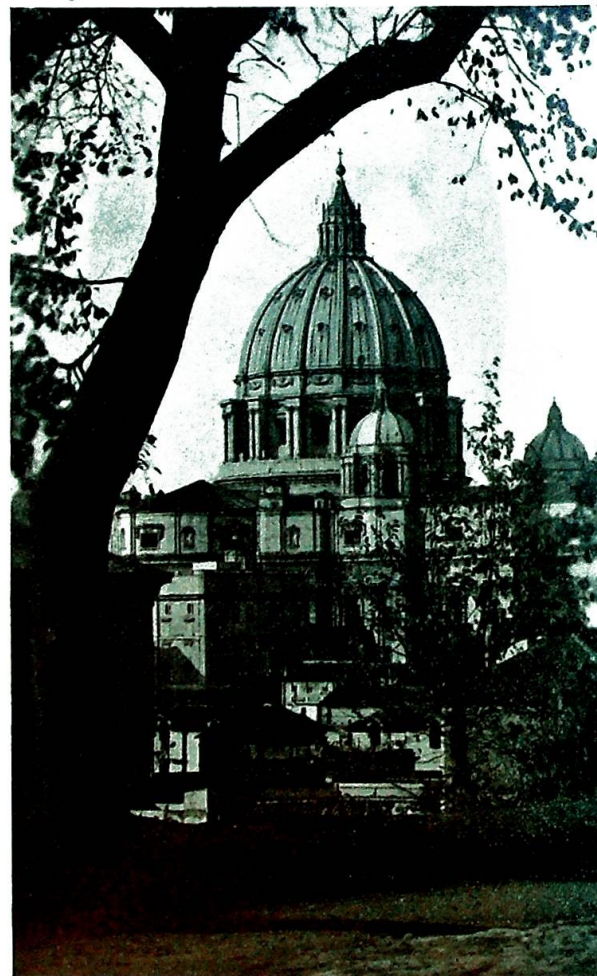
Rom som storby.

(Efter en artikel i «Hochland» av professor dr. Robert Michels).

Roms historie viser en meget avbrutt utvikling av byen qua by. Det antikke Rom — caput mundi — var en by på mellom to og tre millioner, men i middelalderens første periode sank den fra å være hovedstad ned til å bli en liten preste-, pilgrims- og håndverksby på 17 000 innbyggere. Idag er den på vei til den første million — ca. 900 000 innbyggere — Italiens tredje største by, idet Neapel og Milano er større.

Emile de Laveleye hevder at grunnen til at der ydes så meget åndelig arbeid i Italien — i den retning står landet kun tilbake for Tyskland — ligger i den intellektuelle decentralisasjon, som gir sig utslag i de noen og tyve universiteter som finnes, og at ikke mindre enn tredive byer — hvoriblandt Palermo og Turin er de best kjente — kappes om å yde fremragende videnskapelig arbeid. Dog blir Rom alltid ved å være prima inter pares — selv om den ikke kan sies å ha et ensartet miljø, men som alle storsteder er sammensatt av, de heterogeneste elementer. Neapolitanere, sicilianere, kalabresere, utlendinger og mange mange fler lever kloss inn til hverandre uten å amalgamere sig. Rom kan ikke sies å ha et sosialt mittpunkt, da det verdslige Quirinal fører en meget tilbaketrukket tilværelse, det geistlige Vatikan ifølge hele sitt vesen — fra prelatene til den schweitsiske livgarde — har et internasjonalt preg, og endelig parlamentet er for italiensk til å være typisk romersk. Dertil kommer som sagt at Roms autochtone befolkning ikke besitter absorberingskraft nok til å kunne assimilere sig med de fremmede. I mange retninger kan derfor Rom minne om en uhyre karavaneplass. Ganske visst har den en gammel, rik og kunstelskende adel fra hvis mitte noen av de beste paver er utgått, men den mangler en kraftig borgerstand.

Roms bybilled er noe helt enestående i verden. Historien, klimaet, arkitekturen, brønnene med det rinnende aldri hvilende vann, de syv høiders overskuelige uover-

St. Peterskirkens kuppel sett fra Gianicolos høide.

skuelighet, pinien, cypressen og palmen sammen med ulver og ørner — alt har et underlig heroisk drag ved sig. I motsetning til dette virker i det store og hele det romerske liv — bortsett fra hovedgatene som har det sedvanlige kosmopolitiske hektiske preg over sin ferdsel — merkverdig rolig og sedat. Deri ligger på en gang Roms storhet og dens begrensning. Vi møter ikke Londons forretningsatmosfære og ikke Paris' literære selskapelige eleganse. Roms psykologiske liv er og blir bunnende i det klassiske — alltid klassisk. Alt er avmålt inntil sendrektighet — bevisstheten om Rom som den evige stad gir den en livsrytme, som utadtil kan gi sig utslag i et festina lente, i en forakt for tiden. Rom har oplevet så meget og så meget storslått — årtusener har brutt sig mot dens murer — vinden har blåst dens navn mot alle verdenshjørner, og denne historiske betydning glemmes aldri av dens innbyggere og gir deres mentalitet et umoderne preg.

Selvfølgelig er Rom et stort museum også — men

allikevel vilde Romafarere gjøre vel i å anvisе sin Baedecker en mer beskjeden plass og istedet for fordype sig i nutidens historiske og politiske utslag. Italien av idag studeres intetsteds bedre enn i Rom, når man ikke bare som Lamartine betrakter denne by som en terre des morts — som en museumsraritet. I de siste ni år siden Mussolini grep statens ror har meget forandret sig i Rom. Hvad man enn personlig kan mene om fascismen, så er det uimotsigelig, at under dens regime har Rom vunnet i prakt og omfang og ikke minst i sanitær henseende. Også dens beryktede omegn gjøres nu produktiv, og de store malariaherjede strekninger om den er nu forvandlet til blomstrende havebruk og landbruk. Arkeologer og landskapsmalere kan mulig klage over at der er gått en del «stemning» tapt, men andre vil kun glede sig over, at den ufruktbare Campagna di Roma nu kan levere en tredjedel av alle landbruksprodukter som storstadens befolkning trenger. Et nytt liv blomstrer mellom ruinene. —

PIUS P. P. XI

PERSONLIGE INNTRYKK

Av ALF HØGH.

Blandt Michelangelos praktfulle profetrekke i det Sikstinske kapell er der et bilde av profeten Joel. Ansiktsuttrykket er sterkt og kraftig, blikket innadvendt uten å være verdensfjernt; det spiller liv og energi av hvert eneste trekk, og allikevel hviler der en majestetisk, ophøiet ro over profeten. Aldri ser jeg dette bilde uten at jeg uvilkårlig tenker på Hans Hellighet pave Pius XI. Slik er han, slik står han i minnet hos oss som har sett ham i helg og yrke.

Det er en novemberdag i jubel-året 1925. St. Peter er fylt av pilegrimer fra alle verdens himmelstrøk: Paven skal assistere ved den gresk-katolske messe. St. Peter er på en slik dag som en hel verdensby; den kan jo, og har rummet, 85.000 mennesker, og ikke alle er kommet for å be, ikke alle er katolikker. Med ett går der et rykk gjennom mengden, et støt, og det blir et øieblikk åndeløst stille. Men så bryter det løst; en jubelstorm som river alle med, og alle øine rettes mot den hvite skikkelsen som langsomt bæres op gjennom midtgangen, velsignende høit over mengden. Efter hvert blir trekkene tydeligere: fast og energisk sitter han der, blikket innadvendt og dog er han i den ster-

keste kontakt med mengden. Det bruser omkring ham som en storm av jubel — man vilde kalle det en øredøvende larm, hvis man var overfladisk og blasert nok. Enkelte steder i kirken blir jubelen mere intens, tilropene sterkere; det kan være få eller mange. Men den hvite skikkelsen merker det og forstår. Langsomt løftes hånden velsignende i den retning, og et vakkert, mildt smil går som et solstreif over Pius XI. majestetiske, rolige og sterke ansikt. Mild og sterk, rik i sitt indre liv og i varm føling med og lydhør for tidens og menneskenes trang og lengsler, det må den være som er kåret til kristenhetens far og fører, og slik er han, slik ser vi ham: Pius XI.

Når man ser ham, overveldes man, en aldri før kjent trygghetsfølelse og tillitsfølelse behersker en helt. Og når en så hører hans rolige, sterke, mandige røst, enten det er fra høialteret i St. Peter i messens bønner, eller fra Petri stol i hellig-erklæringens store øieblikk, når Kirkens overhyrde taler til oss på Guds vegne og med ufeilbarhetens stempel, eller det er i de uforglemmelige, alvorsfylte og tankerike taler til pilegrimene, da blir troen på Pavens vikar-myndighet en selv-oplevet

og håndgripelig realitet. Da møter dette «noget» en, dette «noget» som tvinger selv den mest fanatiske motstander av Kirken til taushet og beundring. Er det Pavens ophøiede stilling og myndighet, eller er det hans egen rike personlighet som griper en så sterkt? Svaret hos de fleste som har sett Pius XI tror jeg vil bli: det er et samspill og en veksel-virkning av dem begge.

Den ophøiede ro og urokkelige sikkerhet som stråler ut fra Pius XI's person preger også de omgivelser han lever i, setter sitt eget sterke preg på Vatikanet. Hele verdens nød og sorger, menneskehetens mest vitale spørsmål strømmer sammen i og stiller krav til Vatikanet, kristenhetens grunnfaste centrum. Der arbeides, og arbeides intenst; men der arbeides med ro, der arbeides i bønn. Derfor spores intet jag, derfor hersker der orden og fred. Og i den tidlige morgen, før verdensbyen Rom er våknet, før solen er kommet op bak Sabiner og Albaner-bergene, da går Pius XI for alteret, og har man da den lykke å være tilstede, da kan man høre ham be: *Deus omnium pastor et rector, famulum tuum Pium quem pastorem ecclesiae tuae prae-erse volusti, propitius respice: da ei, quæsumus, verbo et exemplo, quibus præ — est proficere; ut ad vitam una cum grege sibi credito, perveniat sempiternam*: «Gud alles hyrde og leder, se nådig til din tjener Pius, som du har satt til hyrde for din Kirke, gi ham, vi ber dig, i ord og gjerning å gavne dem for hvem han er fore-satt, forat han selv med den hjord som er ham anbefrodd må nå til det evige liv.» Presten Achilles Ratti ber for pave Pius XI! Alt personlig svinder; det er mennesket som ikke mere lever for sig selv, men som apostelen Paulus: lever og dør i Kristus; mennesket som i fulleste mål er blitt alt for alle, *servus servorum dei*, Guds tjeneres tjener. Ikke av menneskers vilje, ei heller av kjøds vilje, men av Gud; dette møter oss klart og ufornektelig i alle Pius XI's handlinger; det lyser ut av hele hans pontifikat. Dette er pavens makt-syke og anmasselse: i alle ting og selv med det fullkomne offer av sig selv og alt sitt i ydmyg underkastelse å gjøre Guds vilje.

For mange står den hellige Fader som en topp-figur, en administrasjonschef, som bare i navnet leder Kirkens liv, mens arbeidet overlates til kongregasjonene og deres chefer, Kirkens «ministerier» og deres byråchefer og sekretærer. Hvis de fikk et lite glimt inn i Vatikanets liv i Pius XI's arbeidsværelse, vilde deres forundring bli stor. Bare den arbeidsmengde som påhviler Pius XI, bare den post som passerer gjennom hans hender, er nok til å danne et moralskt under. Fra alle verdens kanter og på alle språk strømmer brev og bønnskrift

inn til Pius XI, til «herr Paven», fra smågutter som er «store frimerke-samlere», fra lidende og bedrøvede som har sett «Deres gode og milde trekk på et billede i «Allers», og nu ber om hjelp og trøst.» Og der på Pius XI's skrivebord ligger en rød og blå blyant; når så Hans Hellighet ikke forstår sproget, da kommer blyanten i bruk, og snart lyser det rødt eller blått på konvolutten med Pius XI's sirlige og avklarede skrift: «*Alla segretaria dello stato*». Og brevet går til statssekretariatet og til oversetteren og fra ham tilbake til Pavens arbeidsbord, selv om det bare er en liten gutts bønn om Vatikan-frimerker.

Slik følger Paven med; gjennom hans hender går dokumentene vedrørende Kirkens ledelse ute i den vide verden, og hvor det trenges griper Pius XI inn, fast og energisk, og ofte til overraskelse og forundring. Han har vist og viser daglig at han eier den klokskap som forstår å finne den gylne middelvei uten å slå av på prinsippene. Det er ham som holder trådene i sin hånd; dette er en realitet som møter en med overveldende styrke overalt hvor det dreier sig om Kirkens interesser. Et gjenskinn av den arbeidsbyrde som dette faktum vil si for Pius XI er lyset fra hans arbeidsværelse i de sene natte-timer.

Pius XI mestrer arbeidsbyrden; han følger med og vet beskjed; det kan man ofte spore ved audienser:

«Hvor er De fra?»

«Fra Norge.»

«Men hvor i Norge?»

«Fra Bergen, Deres Hellighet.»

«Altså fra Oslo Apostoliske Vikariat.»

Og mens han spør, merker man at hans tanke arbeider, at hans skarpe og dog så milde blick ser dypt inn i sjelen på den han taler med, man får levende inntrykk av at intet er ham fremmed, intet er likegyldig eller smått for ham, som er og vet sig ansvarlig for den hele hjord.

Oss norske må det innerlig glede at vårt land for Pius XI ikke er et fjernt, interesseløst begrep, men et land han omfatter med den største interesse og kjærlighet. Det viste hans kostbare gaver til avdøde mgr. Offerdahl, og den godhet han behandlet oss norske studenter med under mgr. Offerdahls avskjeds-audiens. Uforglemmelig er for oss hans ord i dette høve og det øieblikk da han omfavnet mgr. Offerdahl til avskjed i «*Addio, fratello*»: «Gå med Gud, broder.»

Pius XI er overraskelsenes mann. Intet er ham fremmed av det som rører sig i hans tid, med energi tar han en sak op, setter den ut i livet og fullfører den.

Alt hvad der er godt, må tjene til sjelenes frelse; det nytter ikke noget: «At slik var det ikke før».

Det gir oss det mest typiske billede av Pius XI' personlighet hvad han uttalte i anledning konkordatet med Italia og den kritikk som da rørte på sig: «Kan jeg frelse en sjel ved det, er jeg rede til å forhandle selv med djevelen personlig.»

Disse ord røber en mann, hvis hele liv, hvis eneste tanke og mål er sjelenes vel, og dette karaktertrekk besjeler alle den hellige Faders handlinger. Han vet å finne en middelvei, en løsning selv på den verste floke, uten derfor å gå på akkord. De lange mål, de store linjer, sammenhengen og konsekvensene, hadde bare alle like skarpt øie for disse faktorer som vår nuværende pave, da vilde begivenhetene bli anderledes bedømt. Og vilde verdens-politikerne lære av Pius XI, da var vi snart på en vei ut av krisen og dens tunge byrder.

Å hjelpe og glede i stort som i smått, det synes å være livs-nødvendighet for Pius XI, og den ytrer sig ved den hellige Faders mange besøk omkring i Vatikanstadens mangehånde virksomheter, ved hans opmuntlingsbrev og gaver omkring i hele den katolske verden. Den kommer ikke minst tilsyne i de tall-løse eksempler som kan nevnes på hans omsorg og omtanke selv i småting. Det kan synes å være bagateller, og dog er det i disse ubetydelige ting, som lett glemmes og

oversees, at den fine omtensomme sjel kjennes og prøves.

Hvor slo ikke dette trekk oss, som var tilstede ved Propagandakollegiets innvielse, med beundring. Uventet suste Pavens bil op foran døren, og så snart den hvite skikkelsen dukket frem var alt glemt. Jubelen, gleden var det ikke mere mulig å demme op for. Men Pius XI hadde øie for alt, tanke for alt. En vilde berøre eller kysse den hellige Faders stola og forsøkte å komme frem i trengselen. Pius XI, omringet av mere enn 1000 studenter fra alle verdens himmelstrøk, av bisper og kardinaler, hadde dog øie for en slik bagatell, løftet med et smil sin arm, og gjorde det derved mulig for mange å bevise sin ærbødighet. Som en far blandt sine barn gikk Kristi vikar omkring blandt sine studenter, spenstig og sterk, på tross av sin høie alder, med det milde, strålende smil lysende ut av sitt vakre, sterke ansikt.

Så rik er Pius XI' personlighet, så mangesidig og universell, at den vanskelig kan defineres og forklares. Hvad han er, synes jeg defineres best ved en norsk protestantisk herres ord om ham efter en audiens i Vatikanet: «Meget vakkert og herlig har jeg sett på mine reiser; men dette er det største og skjønneste. En slik høihet og styrke ser man ikke hos andre. Han er personifikasjonen av alt som er stort og godt og edelt.»

PAVE PIUS XI

Biografi.

Den nuværende Pave er født den 31. mai 1857 i Desio, en landsby med 13 000 innbyggere i nærheten av Milano. Han var den nesteldste sønn i en familie med 7 barn. I dåpen, som fant sted i sognekirken dagen efter hans fødsel, fikk han fornavnene: Ambrosius, Damianus, Achilles. Hans far, Frans Ratti, var på den tid direktør for et veveri. Han døde i 1881, moren i 1918.

Ganske ung trådte Achilles Ratti inn i det lille presteseminar av St. Peter-Martyr, hvor han snart viste sine utpregede anlegg for de boklige studier. Sine humaniora gjorde han i løpet av to år på seminariet i Monza og var derefter et år surveillant på St. Karl-kollegiet i Milano, hvor han også avla sin bakkalaureat-eksamen. Derfra gikk han inn på det store presteseminar hvor han utmerket sig blandt sine medstudenter. Sine ferier tilbragte han hos sin onkel, Don Damian Ratti, sogneprest i Asso — en fremragende geistlig, som fikk stor innflytelse på hans unge sjel. I Asso mottok han også den fransiskanske tredje ordens insignier av sin skriftefar, Don Louis Tavola. Her var det, at Milanos daværende Erkebisp, Mgr.

Louis-Nazaire ved sine besøk i menigheten lærte Achille Ratti nærmere å kjenne og la merke til hans mer enn almindelige begavelse, som fikk Erkebiskøpen til å kalle ham: «il suo gio-

Pave Pius XI's fødested.

vane vecchio» — «sin unge olding». Sammen med sin venn, Alexander Lualdi, Palermos senere kardinal-erkebiskop, blev Achille Ratti utvalgt til å fortsette sine studier i Rom på det lombardiske kollegium.

I Rom fulgte han forelesningene på det gregorianske universitet, hvor han tok sitt doktorat i filosofi, teologi og kanonisk rett.

Den 20. desember 1879 blev han presteviet i Laterankirken. Etter å være vendt tilbake til Milano i 1882 var han nogen måneder ansatt som kapellan, hvorefter han blev utnevnt til professor i dogmatikk ved det store presteseminar. Samtidig betrodde Milanos Erkebisp ham rektoratet for Søstrene av Cenaklet, som samme år hadde bosatt sig i Milano. I deres kapell øvet han i mere enn 30 år sin geistlige gjerning, som var meget omfattende: forberedelse til den første hellige kommunion, åndelige øvelser for forskjellige kretser av menigheten,

Det ambrosianske bibliotek i Milano.

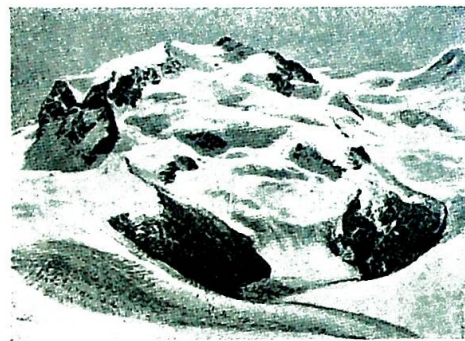
Maria-måneden med dens daglige taler, ukentlige pedagogiske og religiøse foredrag for lærerinner, katekismer for de kommunale skolers elever, og meget mer, som hans nidkjærhet drev ham til.

I 1888 blev han optatt blandt det ambrosianske biblioteks doktorer, og i denne egenskap utfoldet han en stor videnskapelig virksomhet. Da bibliotekets prefekt, Mgr. Ceriani, døde i mars 1907 blev derfor Dr. Achille Ratti hans etterfølger og samtidig blev han av Pave Pius X utnevnt til husprelat.

En del av sin ferietid pleiet Dr. Ratti å tilbringe i Alpene. Etter sigende var han en perfekt tinnebestiger. Han fant en ny vei til Monte Rosas tinner. «Guide des Alpes Valaisannes», utgitt av den schweiziske alpeklubb, beretter om en meget dramatisk bestigning av Monte Rosa, utført av et følge: Ratti—Grasseli, den 30. og 31. juli 1889, under ledelse av føreren Gadino. Denne bestigning fra østkanten er i alpinismens gyldne bok bestandig blitt betraktet som en bedrift. De to

alpinister, som det her er tale om, er Don Ratti og Don Grasseli, hans «alter ego», som den gang var direktør for St. Karlkollegiet i Milano. Turen tok mere enn tyve timer og truet med å slutte tragisk, idet nemlig de to alpinister blev overrasket av natten, da de var like under Dufour-tinnen. En isnende nord-øst-vind satte inn, og de syntes derfor det var forsiktigst å stoppe marsjen og tilbragte natten på et fjellplatå, mens de kjempet mot søvnen, som vilde være ensbetydende med døden. Endelig viste morgenrøden sig, som de så utålmodig hadde ventet på. Etterpå nådde de det mål, de hadde satt sig, Grenzsattelen, og begav sig på hjemturen. Imidlertid var Zermattkolonien blitt engstelig for deres skjebne, idet man mente at et sneras mulig hadde tatt dem med sig. I all hast blev der utstyrt en redningsekspedisjon, men nettop da den skulde dra ut kom Don Ratti i beste velbefinnende, mens hans kamerat, Don Grasseli, hadde forfrosset begge ører. Man kan tenke sig at de to alpinister blev gjenstand for en varm hyldest fra landsbybefolkningens side. Til minne om denne Monte-Rosa-bestigning har den italienske alpeklubb i juli 1922 i Macugnana latt avsløre en minnestein.

Denne bedrift gjorde ham også til Alpeklubbens æresmedlem både i Desio og Milano.

Monte Rosa.

«Annali Francescani» av Milano (30. juni 1921) beretter om en annen modig gjerning utført av Dr. Ratti.

I mai 1898 var Milano i 4 lange dager utsatt for opprør og borgerkrig. Myndighetene som tilsynelatende håndhevet ordenen var selv besjelet av revolusjonsånden og helt anti-klerikale, hvad angrepet på og erobringen av Kapuciner-klosteret på Monforte-plassen beviste.

På grunn av at disse patres kom meget i kontakt med selve folket ved å utdele mat og klær til de fattige, blev de beskyldt for å holde med opprørerne. Ryktet gikk ut på at de gjemte og beskyttet anarkistene og at deres kloster var revolusjonens hovedkvarter. Så besluttet myndighetene sig til å gå til det opprørende skritt: å innta klosteret og fengsle patrene. Artilleriet kom, bombarderte klosteret og alle dets beboere blev satt i fengsel.

Da Don Ratti hørte dette, gikk han straks med nogen andre av byens notabiliteter til prefekten og generalen, idet han energisk talte de uskyldiges sak og krevet deres frigivelse. Hans forsøk lykkedes ikke straks, men han gav sig ikke og fortsatte

med å forsvare patrenes rettigheter og bevise deres uskyld. Til slutt seiret han og patrene blev satt på fri fot igjen.

Som videnskapsmann er Dr. Rattis navn uløselig knyttet til det ambrosianske bibliotek. I sin tyve-årige bibliotekvirksomhet har han utgitt mange bøker og forfattet utallige artikler, som gir ham en første plass blandt Italias lærde. Hans navn var kjent langt utenfor Italias grenser. Han gjennomførte også en modernisering av hele biblioteket og har derved erhvervet sig store fortjenester blandt historikere og andre lærde. Av Kongen av Italia blev han også utnevnt til ridder i St. Maurits- og St. Lazarus-ordenen. Han var også meget kunstinteressert og skrev flere kunst-kritiske avhandlinger, likesom han på dette område har innlagt sig stor fortjeneste ved konserveringen av Leonardi da Vincis berømte «Den store Nadverd».

Mgr. Ratti var således litt efter litt blitt en berømmhet, og det vakte derfor ingen forbauselse, da Pius X kalte ham til Rom for å betro ham ledelsen av det vatikanske bibliotek. Den 20. februar 1912 blev han utnevnt til vice-prefekt, og den 1. september 1914 efterfulgte han allerede Pater Ehrle S. J. som prefekt. Hans innsats som prefekt er noget helt enestående. Han var som skapt for denne store opgave og fortsatte Vatikanbibliotekets tradisjon som et internasjonalt arnested for all historisk videnskap.

Som Vatikanbibliotekets prefekt lærte Pave Benedikt XV Mgr. Ratti å kjenne, og han blev snart en av Pavens intimeste rådgivere. Det falt ham derfor naturlig å utnevne Mgr. Ratti til apostolisk Visitator i Polen fordi han var en høit kultivert personlighet av en bestemt og fast, men allikevel elskverdig og forekommende karakter. Dette skjedde den 25. april 1918.

I Polen blev han overalt mottatt med stor begeistring. Den 6. juni 1919 blev han av Paven utnevnt til Apostolisk Nuntius, og i konsistoriet av den 3. juli 1919 ophøiet til Titulær-Erkebiskop av Lepanto. Den 28. oktober samme år blev han viet i St. Johannes-katedralen i Warschau i nærvær av republikkens president, Pilsudski, guvernementets medlemmer og flere høiere myndigheter. Ved slutten av sin nuntiaturløp — i juni 1921 — mottok han kardinalverdigheten og blev fremmet til Erkebiskop av Milano, hvor han blev innsatt den 3. september samme år.

Den 6. februar 1922 blev han så valgt til Kirkens overhode som Pave Benedikt XV's efterfølger.

Som Pave har han stadig vist sin karakters fasthet, båret av Kristi kjærlighet.

Ad multos et faustissimos annos!

Mgr. Ratti i Polen.

Billedet er tatt i anledning av en militær-festlighet i Warschau i 1918. Til venstre sees marskalk Pilsudski, tilhøire Amerikas nuværende president Hoover.

Pave Pius XI.

Så vide om jord som Kirkens arm
kan favne troende sjele,
der bruser idag en bønn så varm,
og hjertenes sukk får mele:

O Gud, la nådens lyse sol
omstråle Kirkens seire!
Sign Pius som på Petri stol
kan tiårsminnet feire!

Det evige Romas stolte kor
av festlig kimende klokker
oss minner atter om Kristi ord
om klippen som intet rokker.

Om navnet skifter, mannen dør
og brutt blir sterke stemmer,
vi vet at Kristus nu som før
sitt løfte aldri glemmer.

Vær hilset, Pius! Din hjord er stor
og spredd i all verdens lande,
men dig den hylder i festlig kor
som bruset fra mange vanne.

På dig vi hører. Hvor din hånd
oss fører trygt vi treder.
Vi vet jo visst: den Helligånd
ved dig Guds Kirke leder.

Dig hylder med jubel hver som tror
på nådens og lysets rike,
hvor Kirkens vakthold om Kristi ord
ei skuffe kan eller svike.

Du blev av Gud til fører satt.
Han gav dig hender sterke
for over tidens mulm og natt
å løfte korsets merke.

Du fredens fyrste på Petri stol
med navnet Pius, «den milde»,
på Kristi kjærlighets kongestol
ditt verk er fredens, det stille.

La Kristi kors med gyllen glans
for jordens slekter skinne,
da blir dine dages rike krans
et lysets og fredens minne!

K. KJELSTRUP.

Forsoningen mellem Mussolini og Paven.

Forsoningen mellem Vatikanet og Mussolini er nu endelig og blir bekreftet ved Mussolinis høitidelige besøk hos Paven idag (11. februar).

Det er planlagt et særlig høitidelig ceremo-

niell. Musikken vil spille fascistsangen mens Vatikanguvernøren ledsager Mussolini til tronsalen, hvor Paven venter ham. Mottagelsen skal foregå med den største pomp og prakt.